

i Ze sborových akcí

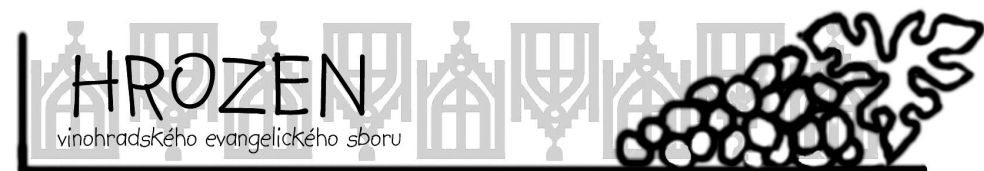
Ne	03. 12.	09:30	1. adventní neděle, bohoslužby s VP, M. T. Zikmund
Ne	03. 12.	11:00	do 16:00; adventní trh, ve 14.00 divadélko pro děti
Út	05. 12.	14:30	koncert pro starší věkem: Pěvecký koncert mladých umělců (prof. Jiří Kotouč)
Po	11. 12.	19:00	schůzka hospodářské komise
Po	11. 12.	19:00	regionální adventní ekumenické shromáždění ve sboru u adventistů
St	13. 12.	09:45	divadélko pro děti v MC: loutková stínohra - Pokoj vám, hraje Hana Voříšková, další začátky jsou v 10.30 a v 11.15 hodin
Čt	14. 12.	19:00	schůze staršovstva
Čt	14. 12.	19:00	vánoční koncert smíšeného sboru Josefa Vycpálka
So	16. 12.	09:00	generální zkouška vánoční hry
Ne	17. 12.	09:30	třetí adventní neděle, dětská vánoční slavnost
Ne	17. 12.	17:00	vánoční koncert smíšeného sboru Josefa Vycpálka
St	20. 12.	19:00	benefiční koncert: J.J. Ryba - Česká mše vánoční
Ne	24. 12.	09:30	čtvrtá adventní neděle, M. T. Zikmund (letos bohoslužby pouze dopoledne)
Po	25. 12.	09:30	Hod Boží vánoční, VP, M. T. Zikmund
Út	26. 12.	09:30	Sv. mučedníka Štěpána, Petr Sláma
Ne	31. 12.	09:30	první neděle po Vánocích, M. T. Zikmund
Po	01. 01.	09:30	novoroční bohoslužby, VP, Bl. Hájek
Ne	07. 01.	09:30	první neděle po Zjevení Páně, prof. Pavel Filipi

Pastorační a úřední hodiny faráře a sborové sestry:

Farář: **pondělí a středa** 9.00–11.30; **čtvrtek** 18.00–19.00

Sborová sestra: **pondělí, úterý, čtvrtek** 8.00–12.00; **středa** 13.00–15.00

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází přibližně jednou za měsíc. Redakční uzávěrka je vždy 20. každého měsíce. Redakční kruh tvoří *Matěj Cháb* (chab@idealtour.cz), *Miloš Lešíkar*, *Petr Sláma* (slama@etf.cuni.cz), *Jana Šarounová* (sarounova@quick.cz) a *Blanka Uličná*. Tiskovou verzi programem $\LaTeX 2_{\epsilon}$ připravuje *Jan Mach* (jnm@volny.cz), internetovou *Jan Šaroun* (saroun@quick.cz). Adresa na internetu: <http://vinohrady.evangnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy pošlete na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha 2 – Vinohrady, tel. 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Určeno jen pro vnitřní potřeby vinohradského sboru. **Ne-prodejně**

Číslo 70/prosinec 2006

<http://vinohrady.evangnet.cz/hrozen>

Obsah

Neboj se

2

Ohrožuje islám Vinohrady?

4

Nejdůležitější na sboru je, aby byl...

6

a další články ...

Neboj se

Kázání sestry farářky Marty Zemánkové 22.10.2006 na Vinohradech

Čtení: Exodus 3,1-14
Text: Zjevení 1,9-18

Tato biblická kniha už ve svém názvu vzbuzuje tajemno, něco, co není mnoho použitelné pro každodenní život. A nejenom pro lidi nevěřící. I křesťané v ní tuší budoucnost víc než co jiného. A přece tomu tak není. Je to podobné jako s proroky ve SZ. Neprorokovali především budoucnost, ale zvali ke změně stávajících způsobů života, aby budoucnost, kterou člověk bude žít, byla dobrá.

To, jak je Jan povolán ke své prorocké službě, není nic zvláštního. Ve Starém zákoně se dočítáme u mnoha proroků, jak došlo k jejich pověření. Autor většinou popisuje rozhodující chvíli svého povolání k určenému úkolu. Nicméně shoda není úplná. Zatímco pověření k prorockému úkolu dává ve Starém zákoně Panovník Hospodin, Jana oslovuje někdo jiný, totiž Ježíš Kristus sám. Setkání s oslaveným Kristem je setkání s Bohem samým, jak svědčí Janův pád k zemi. Není to pád do nicoty, ale do odevzdanosti.

Zatímco prorocký úkol zpravidla přinášel tomu, kdo jím byl pověřen, nemálo bolesti; prorok jinak vidí, a také jinak než většina hodnotí životní situaci svého národa. Už tím se vyděluje a odlišuje. Nejednou má hořký pocit, že je zcela sám. Ne tak je to s Janem. Zůstává členem společenství, z něhož není vydělen, ale jehož ohrožení, utrpení a zkoušky solidárně přijímá za své. Jan - narozdíl od proroka - zná potěšení z víry, trpělivosti a sounáležitosti s bratřími, kteří spolu s ním žijí

z díla spásy.

Rozhodující událost v jeho životě nastala na ostrově jménem Patmos. Tam se dostal nedobrovolně, „pro slovo Boží a svědectví Ježíše“. Ostrůvek byl využíván římskými úřady jako vhodné místo pro „ochrannou vazbu“, pro vyhnanství. Nepochybně bylo v něčem zájmu, aby Jan zůstal vzdálen veřejného života a nekomplikoval římským úřadům jejich práci. Připomeňme si Havlíčkův Brixen, a takových příkladů z moderních dějin bychom našli nemálo. Vždy šlo o odloučení a zpřetrhání vztahů s prostředím domova a přátel, o izolaci a vposledu o zneškodnění - uklizení - nepohodlných jedinců.

Jan je takto násilně oddělen od svých spolubratřích, kteří se shromažďují v den Páně (první den po sobotě), aby slavili památku smrti a vzkříšení svého Pána. V neděli, snad v té době, kdy bratři konají bohoslužbu, se Jan ocitne „ve vytržení ducha“. Starověk obecně sdílel přesvědčení, že v takovém stavu je možné se dobrat poznání nejhlubších skutečností bytí a nahlédnout do tajemství budoucích věcí. Dodnes však toto vědomí u mnohých pohanských náboženství přetrvává.

Právě proto, že pohanský svět byl v těchto věcech „jako doma“, první církve byla naopak k podobným jevům velmi nedůvěřivá. Apoštol klade požadavek rozeznávat, zkušovat duchy, nikoliv přijímat všechno, co má nádech tajemnosti a jinovětosti. Je víc než výmluvné,

kářky Balabánové na místo vikáře Tytla. 19. dubna 1953 byla sestra Balabánová zvolena na místo diákonky - k vyučování náboženství. V dubnu roku 1953 došlo také k rozdělení funkcí pokladníka a správce domu (pokladník bratr Kejř, správce domu bratr Krčmář).

16. května proběhla mimořádná schůzka s farářem Moravcem, na které hovořil o své práci ve Zlíně. V rozhovoru byly probrány jednotlivé složky sborového života.

Sbor přikročil k přípravě voleb - byla vybrána volební komise, jejíž úkolem byla příprava hlasovných členů. Bratr farář Jerie podal 31. května oficiální žádost o přeložení na odpočinek. O administraci sboru bude požádán bratr Balcar nebo bratr Stolař.

Z provozních věcí projednával sbor velkou opravu ústředního topení (náklad asi 140.000 Kč - financování: vlastní zdroje 40.000, NVP příspěvek 30.000, synodní rada požádána o dar na opravu a též poslána žádost na seniorátní Jeronymovu Jednotu). Dále byly plánovány opravy v bytě faráře nákladem cca 70.000 Kč.

17. května se staršovstvo jednomyslně usneslo na povolání bratra Moravce za faráře sboru. Kurátor bratr Filipi toto oznámí sboru v Gottwaldově. Bratr farář Balcar sdělil sboru, že přijímá administraci. V této době také komise dokončila přehled hlasovných členů (těch bylo 847, kvalifikovaný počet účastníků voleb 430).

Dále byly projednávány otázky spojené s konfirmací, po příznivém hodnocení konfirmace roku 1953 byly projednávány otázky udržení konfirmandů ve sboru. Vzhledem ke školní reformě usne-

seno, že konfirmováni by měli být všichni, kterým končí školní docházka. Z rozhovorů s rodiči budoucích konfirmandů vyplynulo, že většina z nich bude pokračovat ve studiu a že budou tedy moci konfirmační cvičení navštěvovat. Staršovstvo připravovalo přednášku bratra Jeschkeho „O pastoraci“ - o úkolech, které jsou aktuální ve sboru. Konstatováno, že pastorační je úkol náročný, předpokládající svědecký poměr ve styku s navštěvovanými.

31.5. došlo k měnové reformě, která významným způsobem postihla jmění sboru. Hotovost sboru, která byla na běžném účtu (cca 60.000) přepočtena v poměru 5:1, 45.000 Kč, které byly uloženy na vkladních knížkách, bylo přepočteno na cca 4.600. Cenných papírů měl sbor za 69.000 - jejich celá hodnota zanikla. Za těchto poměrů usneseno staršovstvem provést pouze nezbytné opravy v bytě faráře. Na ústřední topení poukáže NVP 6000 Kč a synodní rada půjčí 20.000. Sbor nadále dohodl, že pokud by za nastalých okolností bylo obtížné zrealizovat stěhování bratra faráře Moravce ze Zlína a bratra faráře Jerieho do Paky v dohodnutém datu (k 1. červenci), bude tato akce posunuta k 1. říjnu společně s posunem nástupu bratra Moravce. Orgány církevní i státní s tím projevily souhlas. 26.8. došly sboru všechny písemné souhlasy pro oba kazatele, a bylo tedy možno přikročit k volbě. Bylo rozhodnuto, že volba bude probíhat od 13. do 20. září (včetně). Volby budou ukončeny po dosažení nadpoloviční většiny hlasovných členů. Řízením volby byl pověřen bratr Čapek ze sboru Žižkov II.

Podle záznamů br. V. Chadima upravených

☛ Z jednání staršovstva

Staršovstvo na své pravidelné schůzi 9. 11. mj.:

- vyhovělo žádosti o křest Tomáše Payna a schválilo jeho členství ve sboru;
- na základě výsledku průzkumu preferencí jednotlivých kandidátů konaném při sborovém shromáždění 5. 11. rozhodlo, že se jednání o volbě kazatelkou našeho sboru povede nadále pouze se sestrou Ester Čaškovou;
- schválilo podle návrhu hospodářské komise rozdělení finanční částky určené na dary potřebným sborům a střediskům Diakonie takto: příspěvky na hrazení personálního fondu ve výši 11.200 Kč sborům v Písku, Libštátě, Aši, Chotiněvsi, Prčici, Volyni, Svratouchu a Vizo-

vicích, dary na stavební úpravy ve výši 18.200 Kč sborům v Silůvkách, Třebenicích a Merklíně a dar 15.000 Kč středisku Diakonie v Belgické ulici.

(es)

Štědropolední oběd

Talé letos bychom se rádi **u vánočního stolu** setkali s těmi, kdo mohou. Letos však nepůjde o klasickou večeři. Sejdeme se 24. prosince ve 12:30 **k obědu**. Jelikož je ten den neděle, budou se ráno konat bohoslužby v 9:30. Kdo bude mít chuť, vyčká pak společného oběda. Pomůže nám, když dáte dopředu vědět, že přijдете. Budeme vděční všem dárcům a pomocníkům s přípravou.

Kontakt: *Lucia Slámová*,
tel. 271 732 206,
e-mail: lucieslamova@gmail.com

Z historie vinohradského sboru XXXIII.

1953

V březnu roku 1953 sdělil staršovstvu bratr farář Jerie důvody, které rozhodly o jeho odchodu do starobního důchodu v 68 letech věku. Bratr farář uvedl, že neodchází z nouze, ale ve vhodný okamžik. V otázce hledání nového faráře nabídal, že je třeba mít na zřeteli jednotu sboru a jednotu rozhodování. Staršovstvo se předběžně dotazovalo u bratra Růžičky a bratra Moravce s tím, že senior jihočeský vyjádřil nesouhlas s od-

chodem bratra Růžičky. Dále bylo uvažováno o osobách přicházejících ještě do úvahy, pro další uvažování vybrání bratři Smolík, Zelený a Pellar. Z rozhovorů vyplynulo, že prozatím se bratr farář Jerie nezávazně dotáže bratra Moravce, zda by byl v případě, že by k té situaci došlo, ochoten volbu přijmout. Na tento dotaz odpověděl bratr Moravec kladně, a tak bylo usneseno pozvat bratra Moravce k rozhovoru se staršovstvem a ke kázání.

Dále se uvažovalo o povolání vi-

že Jan o celém vytržení mluví jedinou větou, jen jakousi boční zmínkou. O to nejde. Vždyť Jan má bystré smysly a může vidět i slyšet. To, co má předat dál, nejsou jeho pocity a vnitřní rozpoložení, ale jasně poselství.

Všimněme si také jednoho slůvka, které o Zjevení říká nepochybně víc, než se na první pohled zdá. Je to slůvko „jako“ a objevuje se v našem oddíle šestkrát. Vyjadřuje se jím podobnost, nikoliv totožnost. Zvuk, který slyší, se podobá zvuku polnice. Vidí oči „jako plamen ohně“ a vzeřzení, které je „jako když slunce jasně svítí“. Skutečnost, kterou vidí, se nekryje s tím, co zná. Nevyjádřitelně se zpodobňuje obrazy, které si člověk dovede představit. Něco, co každý známe i z docela všedního života. Jan tento způsob důsledně zachovává v celé knize a to nás má vést k střízlivosti, abychom v jeho obrazech neviděli víc, než dovoluje slůvko „jako“.

Hlas, který k Janovi mluví, vybízí, ba rozkazuje. Jan nemá jen vidět, ale také psát, a to sedmi církvím, sborům. Proč právě těm, které jsou postupně jmenovány, nevíme. Snad tudy procházela významná dopravní tepna. V těchto měsících byly úřady římské správy a zde kvetl kult božských císařů, který se v době Janově výrazně rozmáhá. Císaři jako božstvu je zasvěcen jeden den. Ale Jan to největší přijímá ve dni, který patří Pánu. A tento Pán - „podobný Synu člověka“ - s ním mluví. Tento Pán je přítomen Janovi v celé své slávě, z níž se něco dá vyjádřit obrazy. Některé z nich byly Janovým současníkům srozumitelnější než nám. Na římských mincích bývali císařové zobrazováni spolu se sedmi hvězdami

Malého vozu; touto „hvězdnou metaforou“ se zdůrazňovala jejich sláva, vláda a důstojnost. Sedm hvězd však je v ruce Syna člověka - jemu patří všechna moc! A zároveň obraz sedmi svícňů, mezi nimiž stojí. Kristus je uprostřed svých vyznačujících dějinami sem a tam, je držena milostivou rukou toho, který je živ na věky věků.

A tato spolehlivá, věrná ruka teď spočívá na Janovi. Je to gesto lásky. Jako by touto dotykovou řečí, srozumitelnou i hluchým a slepým, měl Jan vyrozumět: „Ty se nemusíš bát!“ A skutečně toto povzbuzující zvolání, které tolikrát znělo z úst pozemského Ježíše k polekaným lidem, Jan slyší na vlastní uši: „Neboj se. Já jsem první i poslední, ten živý; byl jsem mrtev - a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i pekla.“

Neboj se! nechme znít i do našich životů a právě v tomto našem shromáždění. Neboj se! Nechme znít do našich strachů, i do toho strachu podvědomého, ale nejhlubšího, do strachu ze smrti. Do strachu z fyzického konce. Do boje se smrtí, kde už předem musíme počítat se svou prohrou. S prohrou a ničím jiným. Ale ten, který říká „**neboj se**“, ten naopak mluví o vítězství. I on byl mrtvý skutečně a beze zbytku. A přece je živ, a to bez jakéhokoliv omezení, „na věky věků“. Smrt už ztratila svou tajemnost nicoty. Klíč k ní je v ruce „Živého na věky“, patří Pánu církve.

Každá neděle, den Páně, je zvěstováním této radostné jistoty. Když on zvířel, vstal z hrobu a je živ, pak i do nejhlubšího strachu člověka zní v hlasu evangelia jeho „Neboj se!“ Každá neděle

je příležitostí pro křesťana, pro církev se shromažďovat k potěšování, sdílení, povzbuzování, k naslouchání a k ujistění evangeliem, že v našem životě to poslední

není smrt. Prvním a posledním je Ježíš Kristus sám. Amen.

Ohrožuje islám Vinohrady?

Setkání Zikmund - Drápal - Štampach

Vztah k islámu je již delší dobu tématem nejen sboru na Vinohradech. Zde o něm v září 2006 na setkání střední generace přednášel arabista Luboš Kropáček. Ve středu 8. listopadu jsme se kolem otázky „Ohrožuje islám západní civilizaci?“ sešli ve sborovém sále. Podnět k uspořádání sborové besedy dal text Dana Drápala, někdejšího evangelického faráře, zakladatele denominace

zvané Křesťanské společenství a dnes nezávislého publicisty. V MF Dnes z 20. září 2006 napsal článek „Vysoké ploty dělají dobré sousedy“. Tvrdí v něm, že si Evropa musí konečně přiznat, že má s islámem problém. Z jeho středu se prý vůči nám soustavně ozývají nenávislné projevy, přecházející opakovaně v činy. Naši odpovědi proto musí být separace, zřetelné odlišení mezi my a vy, a to jak

Součástí Diakonie je též Základní škola speciální Diakonie ČCE Merklín. V obou zařízeních začíná den ztišením. Jednou týdně se konají biblické hodiny, které připravuje farář sboru (středisko) a sestra M. Wildová (škola).

V Merklíně mají pěkný kostel z roku z roku 1932, v poslední době však museli na něm provést několik oprav, které je finančně zatížily. Teď nutně potřebují provést rekonstrukci havarijního stavu komína, který je veden věží kostela - jiné řešení není možné, protože ho nedovolí památková péče. Cena opravy komína je odhadnuta na 450 000 Kč - šlo by o cel-

kovou rekonstrukci, která je dle vyjádření odborníků nutná k dalšímu používání. V kostele bydlí rodina správce, topení je tedy nutná záležitost. Merklínští uvažují o alternativní formě zdroje tepla - zatím to vypadá na tepelné čerpadlo, které by vzhledem k ceně opravy komína stálo pouze polovinu, i tak se ale jedná o vysokou částku. A právě sem byl směrován náš příspěvek. Jak píše bratr farář, pomohl merklínským jak prakticky, tak morálně, povzbuzením, že nejsou sami.

Z letáku merklínského sboru a dopisů seniora J. Marvána a faráře J. Satkeho sestavila jaš

v zahraniční politice, tak např. v přístupu k přistěhovalcům. Pozvání k rozhovoru přijal Ivan Odilo Štampach, někdejší dominikán, později zakladatel religionistické katedry na Univerzitě Pardubice. Přestože se otázce plurality kultur a náboženství věnuje profesionálně, činí tak s plným osobním nasazením. Rozhovor svolal a jako koreferent se ho účastnil také vinohradský farář Martin Zikmund.

Sborový sál nacpaný k prasknutí, ještě po začátku se doplňují židle. Večer zahájil čtením z Bible a modlitbou Martin Zikmund. Ve svém vlastním příspěvku zdůraznil odpovědnost, kterou Evropa v situaci rostoucího napětí má. Kdysi křesťanská, dnes píše konzumní, je spolu s Amerikou stále nejsilnějším hráčem světa. Muslimům jako evropští křesťané dlužíme obraz plnokrevného a přitom mírumilovného křesťanství. Zatím nás vnímají spíše jako obyvatele té části světa, která ztratila pojem víry a mravů, ale ze světového koláče ujídá mnohem víc, než to odpovídá její velikosti. Dan Drápal zopakoval teze svého článku „Tři domy“, uveřejněného před několika lety v Kostnických jiskrách. To, co někteří označují slovem civilizace, nazývá ve svém článku arabskou metaforu „domu“. Na rozdíl od jednotného islámského domu charakterizuje prý situaci v Evropě vzájemné překrývání se chátrajícího domu křesťanství a dnes převládajícího domu sekulárního humanismu. Dům sekulárního humanismu ovšem, varuje Dan Drápal, nikdy nenadchne své obránce k takové horlivosti, jako to kdysi umělo křesťanství a jako dnes islám. Proto jsou jeho - a naše v něm - vyhlídky neveselé. Ivan Štampach vyzdvihl podstatný výdobytek naší

civilizace: rozdíl mezi občanstvím a náboženskou příslušností. Připomněl agresivní tóny křesťanské tradice, které si - ať ve svých svatých knihách, nebo v projevech svých vyznavačů - nezadají s těmi které dnes znějí z radikálního islamistického tábora. Proti bojovným hlasům z obou stran připomněl: křesťanství i islám prý vzývají jednoho Boha (hebrejsky původně *Eloah*, arabsky Alláh), obě znají Ježíše. Budoucnost patří umírněným, kteří hledají shodu.

Diskuse, kterou referáty otevřely, byla místy bouřlivá, poněkud méně naslouchající - a hlavně velmi krátká vzhledem k tomu, o čem všem by bylo třeba hovořit. Dojem duelu podtrhli hosté, kteří hlasy o islámském nebezpečí podpořili potleskem. „Je opravdu Bůh Bible totožný s Bohem Koránu? Není současné vzednutí militantního islámu trestem nevěřící Evropě? Je militantní islám projevem ztráty rozumu a podlehnutím destruktivní ideologii, nebo je v jádru odporem k sobectví a rozplizlosti Evropy? Jsou Palestinci jenom teroristé, nebo jsou to vlastenci, kteří hájí své domovy? A existuje vůbec ona umírněná mlčící muslimská většina, v níž doufají stoupenci dialogu?“ Zazněly i hlasy bez otazníků, spíše s vykřičníky. „Ne dialog, ale pozvání ke Kristu, to je to podstatné, co muslimům dlužíme! Jediným řešením problémů Blízkého východu je uznání Izraele! Liberální teologové by neměli lidi klamat tím, že islám není hrozbou! V debatách si můžeme říkat, co chceme, v Íránu však nezahálejí a co nevidět budeme v dostřelu jejich raket!“

A přece otazníky zůstávají. Je zřejmé, že v rámci jednotlivých civilizačních

okruhů („domů“) existuje cosi jako kolektivní vědomí. V tomto kolektivním vědomí si mnozí muslimové dnes připadají jako kulturně i ekonomicky vyšachovaní, odsunutí na vedlejší kolej. To, co od nás, tedy z naší bohaté a také na jejich území působící kultury zní nejhlasitěji (kvalita technologií, nenasatnost těl a mělkost duší), jim však jenom dává za pravdu, že je to nespravedlivé uspořádání světa. Široké vrstvy podobně nespokojených vedly v minulém století k nástupu fašismu a komunismu. Je otázka, zda jsou dnes věci tak daleko, že již jenom pouhou

silou můžeme čelit projevům muslimské frustrace. Anebo je ještě čas setkávat se s touto frustrací, snažit se jí porozumět a za ní spatřit tvář bližního? V kruzích blízkých těm, které na Vinohradech tleskaly při slovech o muslimském nebezpečí, jsem kdysi slyšel praktickou radu pro drobná i vážná rozhodnutí. Člověk si prý má říci WWJD („what would Jesus do“, co by dělal Ježíš). WWJD, říkám si s myšlenkou na islám a Evropu. To by mě opravdu zajímalo.

Petr Sláma

Nejdůležitější na sboru je, aby byl. . .

Anketa

Po anketě na téma Nejdůležitější na faráři je, aby byl. . . jsme zkusili podívat se na věc z jiného úhlu a požádali jsme několik farářů, aby nám odpověděli na pár otázek na téma Nejdůležitější na sboru je, aby byl. . . První odpovědi přinášíme už dnes a věříme, že nám všem poskytnou hodně námětů k přemýšlení.

Můžete volně dokončit větu, která je v nadpisu?

aby byl. . . (tedy: aby byl sborem, společenstvím utvářeným samotným Kristem, subjektem sboru je Kristus, ne farář)

Živý - nejen v sociálním, ale také spirituálním smyslu. Aby cítil sám sebe jako aktivní úd těla Kristova, ne jako kritické publikum práce faráře-solisty.

. . . aby v něm bylo „cítit“ Mesiáše.

Má potíže je, že se neumím vyjádřit k tomu, jaký by měl být „sbor“. Je

v něm mnoho lidí, jednotlivců, originálních osobností, každý za sebe tak, jak může a jak chce. . . To je mi vzácné. Jací mají být všichni dohromady? To by byla pro mne nějaká obecná nálepka, která nic neznamená vedle osobních setkání.

. . . aby v něm byli lidé, kterým na životě sboru záleží a kteří jen nečekají, až jejich očekávání naplní někdo jiný

. . . aby věděl, co chce, a znal své limity

Jaký postoj sboru k práci faráře vám přijde nejproblématictější?

Postoj: inu, hochu (děvče), uvidíme, co dokážeš. . . , nerealistická a nadměrná očekávání od osoby faráře (myslím, že to dusí a rdousí to, co jinak může farář ve sboru spontánně a tvořivě rozvinout jako svoje obdarování) . . . a hlavně nedůvěra (jak se to objevilo i ve vaší anketě. . . aby nebyl líný. . .).

„Ty jsi náš král, a my jsme tvoji páni“

dělat řadu velmi důležitých rozhodnutí. Jakou školu studovat, jaké zaměstnání si vybrat, jakého životního partnera zvolit, kde bydlet, kde pracovat. . . Těmito rozhodnutími může vejít do vašeho života veliké požehnání, a zároveň si ho můžete zpackat. Jistě za vámi bude stát řada lidí, kteří se za vaše rozhodnutí budou modlit,

a věřím, že se budete rozhodovat moudře. Věřím ale také, že jediným rozhodnutím si svůj život nikdy zpackat nemůžete - rozhodnutím držet se v životě Pána Boha, věřit mu a hledat jeho vůli za každých okolností. Přiju vám k tomu hodně sil.

Jana Šarounová

Sborová solidarita I.

I letos v souladu s usnesením sborového shromáždění staršovstvo rozhodlo přispět určitou finanční částkou sborům, které mají obtíže s platbou personálního fondu, sborům, kterým chybějí prostředky na stavební úpravy, a střediskům Diakonie. Přesné rozdělení částek je uvedeno v souhrnu jednání staršovstva v tomto čísle. Jak jsme sbory vybírali? Rozhodli jsme se napsat seniorům, kteří mají nejlepší přehled o potřebnosti sborů ve svém seniorátě, zda by nám nedali nějaký tip. Protože většina seniorátních výborů má

Merklín

Sbor v Merklíně vznikl v přestupovém hnutí v letech 1919-1922. Po mnoha farářích v něm od roku 2003 slouží farář Jan Satke, který současně spravuje také evangelický sbor v Přešticích. To umožňuje tzv. „sružení sborů“ v Merklíně a Přešticích. Současný počet členů je 64. Kromě pravidelných setkání pořádá sbor např. letní tábory pro děti - konají se v Habartovicích u Klatov. Jedná se o stanový tábor, kterého se každý rok účastní okolo 10-20 dětí. Tábor má vždy své téma, které pak formuje celotáborovou hru i jednot-

svůj seniorát vskutku otcovsky na mysli, sešlo se odpovědi celkem hodně. Prostoru k pomoci je v naší církvi opravdu dost a my to svými omezenými prostředky nevytrhneme, to jsme si při čtení těch dopisů uvědomili. Přesto snad i malá finanční částka může být alespoň povzbuzením pro ty, kdo si často připadají jako kapr na betoně (jak zaznělo v jedné děkonné reakci). Prvním sborem, o kterém přinášíme pár informací, je Merklín u Přeštic - seniorát Západočeský.

livé soutěže. Cílem je podporovat všestranný rozvoj dětí a předávat křesťanské hodnoty. Tábory jsou pořádány ve spolupráci s YMCA Klatovy.

Sbor se stal zakladatelem střediska Diakonie v roce 1992. Jeho posláním je poskytovat potřebnou pomoc a asistenci handicapovaným, zejména dětem a dospělým s mentálním a kombinovaným postižením a autismem. Provozuje Domov pro těžce postižené děti na Radosti, dílny, chráněné bydlení, respitní péči a pečovatelskou službu v Merklíně a okolí.

Co také zaznělo ke konfirmadům?

Milý Michale, Janku, Marjánko a Nikolo,

prý vám mám říci něco pěkného. Nevím, jestli to budu umět - tak alespoň něco poučného.

Jsem rád, že jste našli odvahu vykročit na cestu radostnou, přestože (proč?) úzkou. Konfirmací jste přijímání za dospělé členy sboru. Asi se dospělými necítíte, většina z vás je právě uprostřed osamostatňování se v menších i větších věcech, své pojetí samostatnosti dospělosti si teprve ujasňujete a občas asi i trochu vyvzdorováváte. Být dospělým křesťanem v dnešním světě není samozřejmě ani jednoduché. Znáte církev a její sbory „zevnitř“, takže víte, že ani evangelické

sbory nejsou místem, kde se milost a bratrské spolužití dějí automaticky. Přesto bychom vás od neděle měli o mnoho více respektovat, jako dospělé členy sboru. To je úkol jak pro nás, tak pro vás.

Vy byste pak tuto dospělost měli projevovat také, a to především odpovědností za to, co se ve sboru děje, a službou. Nejen takovou, ke které vás budou ostatní zvat a pobízet, ale i takovou, kterou budete sami vymýšlet a nacházet.

K tomu jistě budete potřebovat mnoho darů od našeho Pána a také podporu těch kteří jsou kolem vás. Máte ji. Radujme se spolu.

Jakub Šilar

Milá Nikolo a Mariánko, Janku a Michale,

jsme shromážděni v modlitebně, která byla svědky této slavnosti už mockrát. Stovky mladých lidí se tu za existenci kostela přiznávaly ke křtu, někteří s plným vědomím toho, co to znamená, jiní proto, že se to tak dělalo nebo že rodiče to tak chtěli. Stávaly tady velké zástupy konfirmandů, ale byly i roky, kdy ke konfirmaci nešel nikdo. Vy jste tady čtyři. Ve čtvrtek jsme se bavili o tom, že někdy si však můžete připadat, že jste na světě mezi svými vrstevníky se svou vírou úplně sami. Nesetkáváte se asi s otevřeným nepřátelstvím, spíše často s nepochopením, že můžete věřit takovému nesmyslu a být tak nemoderní. Věřte, že byly doby, kdy se mnozí před vámi cí-

tili podobně osamělí ve své víře (Elijáš, který na poušti volal - Zbývám už jen já sám a i mně ukládají o život - nebo třeba lidé, kteří za svou víru zaplatili životem v různých obdobích dějin). Přesto to ale neznamenal, že se mýlili ve své víře, že by Bůh nebyl, nebo na ně zapomněl. Neznamená to ani dnes, že pravdu má většina, která nevěří, ta moderní, vědecká, rozumná. Co bych si tedy přála, buďte poctiví i ve svém dalším křesťanském životě, sami se ptejte po Bohu, sami ho hledejte, usilujte sami přijít věcem na kloub a nenechte se od víry odradit svým okolím ani sebou samými. Vždyť je v Bibli zaslíbení, že Hospodin je blízko těm, kteří ho hledají opravdově.

Stojíte v tomto věku na prahu delšího období, ve kterém budete postupně

- situace kdy sbor vyžaduje práci stylem: „Dělej to sám, ale tak, jak to chceme my, jak jsme na to dlouhá léta zvyklí.“ Dále uzavřenost farníků v přímém kontaktu spojená s postranní kritikou. Případně ještě pokud faráře manipuluje do činností, které nesouvisejí s jeho povoláním.

Nepřiměřená a nevyřčená očekávání.

Co naopak faráři nejvíce pomáhá?

Pokud vidí (alespoň minimální) plody své práce. Pokud sbor dává najevo, že jsme všichni na jedné lodi. A že se být různými způsoby a cestami obracíme k témuž Pánu. A samozřejmě to, co sám nevidí, tedy modlitební opora.

Farář je osamělý, pomáhá však podpora a důvěra vůbec. Vědomí, že je farář taky člověk (viz J.Suchý o Šlitrovi: konec konců, je to taky člověk, když mu třeba kroutím rukou, tak ho to bolí...). Člověk, který „jen“ prostředkuje, byť za svá slova by měl ručit životem (nepřecenit však farářovu roli). Farář potřebuje nutně prostor pro osobní spiritualitu (těžko se jí může věnovat, když sbor po něm chce, aby byl aktivistou), jen technická exegeze není pojistkou pro Boží slovo.

Když se vytvoří takový prostor důvěry, že je možná i kritická zpětná vazba pro faráře.

Jak by mělo pracovat staršovstvo, aby co nejlépe doplňovalo práci vaši? Co především je pro vás na činnosti staršovstva podstatné?

Pomoci umožnit faráři, aby mohl dělat faráře (např. osvobodit ho od technických ap. záležitostí). Společné hledání

cesty (problém nastává, když jedinec skupina hodlá prosazovat své).

Presbyteri by se měli naučit sami přebírat zodpovědnost za práci ve sboru a nenechávat vše na farářích a kurátorech, kteří mají poměrně velké kvantum zodpovědnosti dané legislativou. Samozřejmě s přihlédnutím k tomu, že se práci pro sbor nemohou věnovat plným časem. Tato zodpovědnost by měla být konkrétní pro dané sféry sborového života. Měli by mít také svůj podíl na pastýřské péči o sbor, pokud by se neprojevovala diletantským zasahováním do komplikovaných a citlivých situací (v tomto by měl mít farář důvěru a respekt ke zpovědnímu tajemství). Dále je přirozené, že staršovstvo bývá ve vedení sboru jakýmsi „strážcem místních tradic“ (to je neoddiskutovatelný fakt, který nyní nehodnotím). V této roli by se však (jak vůči faráři, tak vůči iniciativním jedincům) nemělo zabydlet a stát se jakýmsi retardérem jakýchkoliv změn. Zde je důležité umět rozeznávat „znamení času“ a také „duchy“, tzn. rozlišit exces od změn nezbytných či žádoucích pro duchovní rozvoj sboru i jednotlivých farníků.

Přestože věcná odpovědnost starších a faráře není srovnatelná, v přijetí a realizaci odpovědnosti by neměl být mezi staršími a farářem rozdíl.

Jak moc je pro vás důležitá osoba kurátora/kurátorky a vzájemná spolupráce?

Moc, asi jako pro doktora sestřička.

Kurátor by měl být alespoň trochu osobností, tzn. pro faráře partnerem, nejenom „katem-vykonavatelem“ cizí vůle, ať už faráře nebo jiných lidí ze staršovstva či sboru.

Na polaritě vztahu farář/ka - kurátor/ka je spolupráce naprosto klíčová.

Co materiální podpora od sboru: je pro vás podstatná při výběru sboru, kde vidíte její úskalí, hranice?

Nevím, myslím, že si může farář těžko cokoli nárokovat, důležité to asi je, faráři mají zpravidla odpovědnost i za své rodiny, ale myslím, že kde je vnímavost a kde mají svého faráře rádi, tam ho ve štychu nenechají a ocení ho i jinak.

Obecně nevím, nikdy jsem to moc neřešil. Otázka bydlení je ale podle mě stále ještě těžko průhledný propletenec, který může vyvolávat neřešitelné konflikty.

1. Je důležité, aby obě strany vnímaly realitu situace. Farář nemá vysoký plat, většinou z něj živí také rodinu, pokud je situaci schopen řešit jeho partner z příjmů v jiném zaměstnání, lze dle mých zkušeností mluvit spíše o štěstí. Na druhou stranu finance sboru také nejsou nevyčerpatelné a jsou přinejmenším rozdíly ve sborech - jsou sbory bohaté a sbory chudé.

2. Existuje jisté referenční ustanovení v rádech, jakým způsobem se má farář podílet na nákladech spojených se sborem, nedohodne-li se jinak. Tam, kde je podíl stanoven dohodou, by se měly obě strany čas od času zamýšlet nad tím, je-li tento podíl přiměřený a pro obě strany výhodný. Existují sbory, které faráři hradí téměř vše, i sbory, kde je farář de facto jeho hlavním sponzorem.

3. Dělník je hoden mzdy své. Bludy, že „církev má být chudá“ a představa faráře jako „vyžírky“ z dob komunismu často podvědomě straší i v hlavách některých laiků. Přiměřená skromnost je ctností na-

šeho povolání, nicméně ze vzduchu žít nemůžeme. Pokud sbory budou mít na kazatelovu existenci nepřiměřené materiální nároky, je třeba počítat např. s tím, že se jeho úvazek ve sboru bude dělit s nějakým „šitím stanů“ tedy lukrativnějším světským zaměstnáním. Dlouhodobý výhled do budoucnosti církve nás navíc dříve nebo později donutí se tímto modelem zabývat - bez ohledu na zákazy, sliby a administrativní opatření shora.

4. Velkorysost bohatšího sboru by rozhodně neměla být záminkou k tomu, aby farář tancoval podle píšťalky staršovstva či vlivných sborových „klik“, stejně tak jako nedostatečnost finanční podpory u chudšího sboru by neměla být záminkou k přezíravé aroganci ze strany faráře. Opět by však chudší sbor měl být připraven akceptovat alternativu, kdy by kazatel musel zajišťovat chybějící část příjmu jinou cestou, byť na částečný úkor plnočasové práce pro sbor.

5. Tam kde chybí podpora a jsou pouze stupňované nároky k neúnosnosti, považuji tuto situaci za zcela legitimní důvod k odchodu kazatele ze sboru bez pocitu, že se zpronevřuje svému povolání.

Něco dalšího, co tato anketa nepostihla, a vám připadá důležité...

Všechno by se dalo shrnout jedním: ve vztahu (každém vztahu) je základem vzájemné přijímání a otevřenost. Citlivost.

Již jsem se toho dotkl. Aby sbor (staršovstvo) uměl jasně říct, co od faráře očekává, co vyžaduje, co nabízí... a také jasně formulovat závazky, hranice...

Otázky připravila Jana Šarounová

tova. Z liturgie se má rozšiřovat posvěcení do všech oblastí soukromého i veřejného života. Proto je třeba budovat církev, zdůrazňovat nezastupitelnou úlohu křesťanských laiků. Kdysi byl ideál svatosti mučedník, později se jím stal od světa oddělený mnich. V naší době se svatost vytváří uprostřed světa. Žít ve světě, a přitom nebýt ze světa, to by měl být

ideál svatosti pro dnešní kněze, řeholníky a zvláště pro křesťanské laiky. Michelovo celoživotní úsilí by se dalo shrnout do hesla, které si pro svůj pontifikát zvolil Pius X.: „instaurare omnia in Christo“ (Efez.1,10).

Martin T. Zikmund

Pokračování v příštím čísle Hroznu

Konfirmace

V neděli 26. listopadu jsme při bohoslužbách slavili konfirmační slavnost. Ke svému křtu se při ní přiznávali Mariana Chábová, Nikola Kramešová, Mi-

chal Janeček a Jan Zikmund. Radujeme se z toho, že je můžeme mít mezi sebou, a přejeme jim, aby mohli ve své víře nadále růst.

pal, proč duchovní a řeholníci se tak ostentativně vydělují od většiny společnosti a není jim hanba požívat zjevných privilegií. Takové odcizení mezi kněžími a laiky z Ameriky neznal. Respekt k hierarchické struktuře církve mu nebránil nahlížet na její podstatu jako na tělo Kristovo. Toto porozumění církvi, v níž každá jeho část má svou jedinečnou funkci uvnitř celku, se rodilo postupně ze tří odlišných, ale přece vzájemně provázaných hnutí: liturgického, biblického a sociálního. Vlastní „posvěcení“ této myšlenky vtiskl papež Pius XII. až po Michelově smrti v roce 1943 v encyklice „Mystici corporis“.

Virgil Michel brzy po návratu z Evropy založil časopis „Orate Fratres“. Tento časopis, který se později přejmenoval na „Worship“, se měl stát a také se stal hlavním propagátorem liturgické obnovy ve Spojených státech. Michelovým úmyslem bylo probudit katolické laiky z liturgické letargie a zapojit je aktivně do liturgického apoštolátu. Liturgická obnova měla od počátku co činit teologicky s naukou o všeobecném kněžství věřících. Tím se nemělo rušit speciální kněžství ordinovaných, ale naopak mělo být zasazeno do adekvátních relací. Liturgie měla být chápána ze své podstaty jako záležitost celého Božího lidu. Podobně zaměřený jako časopis „Orate Fratres“ mělo být i nově vzniklé nakladatelství „Liturgický tisk“. Boží lid se tak díky vhodným knihám měl naučit žít, čerpat a dýchat liturgií. Jedním z velmi úspěšně vydávaných titulů byl např. stručný breviář pro laiky. Nad obojí publikační činností bděl redaktor a autor Virgil Michel. Jeho úsilí vyvolalo velmi přejné reakce mezi lidem i katolickou hierarchií. Pozoruhodné bylo,

že sám Virgil Michel se považoval za tradičně ortodoxního katolíka. Jeho pojetí „tradiční“ však bylo v jistém smyslu netradiční. Nebylo mnoho jemu podobných, kdo by domýšleli do tak dalekosáhlých důsledků teologické impulsy vycházející z papežských encyklik.

Virgil vyučoval a řídil benediktinskou univerzitu (College). Jeho úmyslem bylo, aby tato škola produkovala široce vzdělané a hluboce duchovně zakotvené mladé lidi, kteří by se postupně stávali vůdčími osobnostmi ve společnosti. Tímto způsobem chtěl přenést liturgické impulsy také do života širší společnosti. Byl si vědom toho, že katolíci jsou dosud málo slyšet i na rovině politické. Jeho zřejmě nejznámějším žákem se stal Eugene McCarthy, dlouholetý senátor za Minnesotu a kandidát na amerického prezidenta z 60. let. Ten vstoupil do povědomí americké veřejnosti zejména tím, že jako první z vysoce postavených politiků začal kritizovat americkou politiku ve Vietnamu. McCarthy se dlouhodobě se zabýval sociální otázkou v USA a byl respektován pro svou mravní integritu.

V posledních letech svého života se děkan Michel zabývá čím dál více otázkou kultury. Kulturou rozumí vše, co vytváří hodnotový systém ve společnosti, tj. zákony, zvyky, způsoby chování, knihy, filmy, atp. Úkolem křesťanů je posilovat křesťanský prvek v obecně přijímané kultuře. Je to o to naléhavější, že svět se rapidně paganizuje. V druhé půli 30. let si musel být minnesotský benediktin vědom akutního nebezpečí barbarizace Evropy. Nebylo podle něj jiné cesty, než domýšlet do důsledků to, co nabízela liturgie: pojetí církve jako mystického těla Kris-

Ke kořenům našeho evropanství III.

Josef Dobrovský (1753 - 1829)

Barokní Praha se pyšnila mimořádně znamenitou relikvií: zlomkem evangelia sv. Marka, ve vlastnoručním sepsání jeho svatým autorem! Byl to dar patriarchy Akvilejského císaři Karlu IV. A tu, o 420 let později, přijde mladý filolog a bezpečně prokáže, že šlo o kodex z 9. století! Josefu Dobrovskému bylo tehdy dvacet pět let. Věděl, že narazí na tvrdý odpor církve, a taky narazil. Jeho přesvědčením však bylo, že pravda nemůže být skrývána z žádných důvodů, ať zbožných, ať taktických. Takové počínání je vždy škodlivé a vytváří ovzduší, ve kterém se daří pověře, a ne víře.

Nevzpomeneme si při tom hned na Masarykův boj proti falešným Rukopisům? Jako theolog se Dobrovský věnoval především zkoumání Písma a získal si úctu a přátelství tehdejších evropských mistrů tohoto oboru - byli to ovšem němečtí protestanté. V rozdílech vyznání neviděl Dobrovský význam, záleželo mu na upřímnosti víry a na hledání pravdy. Velmi kriticky zasáhl do diskuse o Janu Nepomuckém a dokonce v jednom svém spisku kritizoval i kněžský celibát. Církevní hierarchie proto brzdila jeho postup a odmítala mu i kněžské svěcení, až nástup vlády Josefa II. mu pomohl. Na krátkou dobu Josefova panování byla tehdy otevřena cesta k novému směřování výchovy kněží. Tak mohl Dobrovský přednášet mladým klerikům v Hradišti u Olomouce.

Dobrovského vztah k českému jazyku vyplynul z jeho zásadního názoru: nejvyšší mravní hodnotou nesmí být ná-

rod, ale hledání pravdy, hledání čistoty a upřímnosti ve víře. Z jeho korespondence víme, že český jazyk ovládal bezvadně, měl ho rád. Ale dorozumivacím jazykem ve vědě i ve společnosti byla němčina. Tehdy to byl dokonce pokrok, když se podařilo odstranit z univerzit zastaralé latinské přednášky. Dobrovský chtěl, aby jeho vliv byl co nejširší, jak v naší zemi, tak i za hranicemi. Pracoval pro oba národy v naší zemi. Myslel světově.

Své přesvědčení čerpal už z klasické helenistické filosofie. Zejména si vážil Cicerona pro jeho odpor k pověře a zvláště pro jeho boj o vnitřní svobodu vědeckého bádání. Ve své práci filosofické i theologické se však zabýval aktuálními problémy své současnosti. A i když s plným zápalem a s přísnou věcností stál při čistě odborném vědeckém díle, uchoval si vědomí, že poslední a rozhodné věci člověka jsou na rovině víry, ne vědy.

Bernard Bolzano (1781-1848)

Alois Jirásek v kronice svého rodného Hronova „U nás“ líčí životní praxi dvou farářů starého typu. Hlavním zájmem jednoho byly včeličky, starost o jeho úly - druhý farář byl milovníkem zpěvných ptáčků. Osudy svých farníků, které byly na začátku devatenáctého století velice bídné, brali jako něco, co bylo dáno a nemůže se měnit. A tu přichází nový mladý farář a začne bojovat proti pověře, učí lidi správnému hospodaření, rozdává knížky a časopisy, a dokonce se má přátelsky k evangelíkům! Tento mladý kněz byl zá-
kem pražského theologa Bernarda Bolzana.

V dusných rakouských poměrech,

když se vláda snažila potlačit vliv francouzské revoluce, zapůsobilo vystoupení profesora Bolzana jako světlo a přívál čerstvého vzduchu. Studenti jím byli nadšeni od jeho prvního vystoupení. I on ve svém mládí tápal a hledal. Pro katolickou teologii se nadchl, když přijal tezi, že nauka je tehdy ospravedlnitelná, když přináší mravní dobro. V etice tedy viděl jádro teologie a etiku pojímal jako službu lidem, zvláště těm nejbídnějším. Neviděl skutečnost kolem sebe jako něco daného Boží prozřetelností, ale rozlišoval na jedné straně Boží podněty směřující k absolutnímu dobru a na straně druhé činy despotického člověka. Učil studenty uvažovat logicky a bojovat proti jakékoli pověře nebo nepravdě, a to i náboženské. Musel se v této souvislosti zabývat i výkladem biblických zázraků. Hledal však jen takové vysvětlení, které by nesnižovalo mimořádnou svatost divotvorce.

Přes velkou nepřízeň vídeňských

úřadů i pražského arcibiskupství Bolzano si téměř vybojoval, že mohl přednášet na univerzitě od roku 1805 do 1819. I pražská veřejnost naslouchala s nadšením jeho nedělním kázáním. Když musel opustit své profesorské místo, pustil se s velikou chutí do studia matematiky a logiky, v nichž byl vynikajícím odborníkem. Rád filozofoval. V utopii „O nejlepším státě“ vyličil společnost, v níž vládne volnost a rovnost, a jako nejvyšší mravní princip platí zájem obecného blaha.

Bolzano byl Pražan s italským otcem a německou matkou. Dával svým studentům živou víru v dobrotu Boží a učil je úctě k pravdě. Jeho žáci pak rozsévali toto dobré semínko po českém venkově.

Vojtěch Zikmund

(Bližší informace o Dobrovském a Bolzanovi získáte v knize, kterou máme ve sborové knihovně: „Duchovní odkaz obrození“ od prof. J.M. Lochmana)

Škola Boží služby v Collegeville II.

Spojení kláštera a školy se ukázalo velmi prozíravé. Benediktini tím nejen poskytovali jedinečné služby katolíkům různých národností, ale zároveň se z této školy rekrutoval benediktinský dorost. Mnozí absolventi školy vstupovali do noviciátu. Škola zde působí dodnes, resp. dvě školy. Benediktini zde spravují High School i College (bakalářské vzdělání v různých oborech). Dnes je řeholního dorostu méně, benediktinů též, ale stále asi třicet z nich vyučuje na univerzitě. Studentům je nabízeno duchovní vedení a řada z nich je přijímá. Ji-

nak se univerzita mnoho neliší od jiných univerzit podobného typu. A přece je zde patrné významné dědictví. Filozofie vzdělání na univerzitě sv. Jana, která do jisté míry připomíná monumentální snahu Jana Amose Komenského, byla vytvářena mužem, jenž se nesmazatelně zapsal do dějin univerzální církve. Byl to Virgil Michel (1890-1938), děkan univerzity sv. Jana a průkopník liturgického hnutí v USA. Muž víze, modlitby a akce, který se v tomto směru podobal Bonifáci Wimmerovi, stihl za svůj krátký život tolik, že byl svým životopisecem na-

zván jedním z nejvýznamnějších benediktinů všech dob.

Svým opatem Alcuinem byl Virgil Michel poslán na studia do Evropy, kde poznal nejen Řím, ale i německé, rakouské a belgické benediktinské kláštery, v nichž se rodila liturgická obnova. Vedle toho mnoho cestoval. Se svým otcem navštívil mimo jiné Palestinu i Egypt. Tato bohatá zahraniční zkušenost ovlivnila jeho intenzivní 13ti-letou činnost v Minnesotě (domů se vrátil v roce 1925). Virgil Michel proslul především jako zakladatel liturgického hnutí ve Spojených Státech. Šlo však o víc než jen o jednu oblast života církve.

Virgil se vrátil z Evropy přesvědčen, že vlastní zdroj obnovy církve a společnosti nemůže být nalezen jinde než v liturgii. Jen z obecnství s Bohem ve společenství církve může vyrůstat autentický apoštolát. Jakékoli jiné pojetí se v posledu zadrhne na prázdném aktivismu. Liturgie, bohopocta, bohoslužba, Boží milost pramenící z Bohem stanovených prostředků spásy - to je sféra, kterou nemůže poskytnout žádná jiná organizace než církev. Odtud roste touha žít v Kristu a pro Krista ve všech ostatních oblastech života jednotlivce a společnosti. Virgil Michel pozorně četl encykliky římských papežů poslední doby a všiml si zásadního důrazu, jímž Pius X. podtrhl eucharistický život církve. Tento důraz na život s Kristem a pro Krista domýšlel tentýž papež i do hospodářského života společnosti. Toužil po tom, aby církev stála v první linii při řešení sociální otázky. Pius X. vycházel z encykliky Lva XIII. Rerum novarum (1891), na niž pak navázal i jeho nástupce Pius XI. en-

cyklikou Quadragesimo anno (1931). Liturgický život, který byl nově objeven a povzbuzován v kláštorech i v samotném středu církve, nebyl tedy izolovaným hnutím. Zvláště pak ne v pojetí Michelově. Z podstaty liturgie podle něj vyplývá od povědnost za sociální otázku. Z bohoslužby vede přímá cesta k úsilí o sociální spravedlnost.

Virgil Michel nebyl sám, kdo pracoval s obrazem církve jako mystického těla Kristova. A přece málokdo tento pojem tak jasně vyložil svým životním zaměřením jako právě on. Měl v sobě americkou svěžest a smysl pro sociální solidaritu, kterou postrádali mnozí evropští řeholníci a kněží. Virgil Michel vyšel z církevního prostředí, které se od počátku chápalo jako služebné. Klášter i školy v Collegeville byly založeny ve prospěch nových usedlíků. Benediktini jako za starých dob v Evropě zdůrazňovali zbožnost i manuální práci, vzdělanost i sociální solidaritu. V tomto smyslu amerikanizace benediktinů přiblížila řád původním intencím zakladatele. OTIOSITAS INIMICA EST ANIMAE (lenost je největší nepřítel duše), píše sv. Benedikt. Kněží, kteří vstupovali do komunity, neměli za života Benedikta ve srovnání s laickými bratřími žádná privilegia. Ostatně Benedikt sám knězem nebyl. Tato rovnost se později mezi benediktiny vytrácela. Kněží se začali specializovat na liturgii a vzdělání, zatímco bratří (nekněží) byli určeni k manuální práci. To je také jeden z důvodů, proč se křesťanství v Evropě postupně vzdalovalo určitým vrstvám obyvatel. Mimochodem Virgil Michel byl otřesen návštěvou španělské církve ve 20. letech. Nechá-